

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-032

17.1.2019

Frende Skadeforsikring AS

BA - Bygning - innbo (kombinert)

Sprekker i grunnmur – skade som følge av sprengning eller setninger?

I oktober/november 2017 oppsto det skader på grunnmuren til sikredes bolig. Sikrede trodde at skadene skyldtes sprengningsarbeider som var utført på nabotomten over en lengre periode, og meldte ifra til selskapet. Selskapet rekvirerte takstmann, som konkluderte med at sprengningsarbeidene hadde medført rystelser, som igjen hadde ført til setninger. Ifølge takstmannen var det setningene som var den direkte årsaken til skaden. Selskapet avslo dekning fordi skader som skyldtes setninger var unntatt dekning. Nemnda kom til at skadene ikke var dekningsmessige.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skader på grunnmur under bygningsforsikringen.

Sikrede har forsikring som omfatter følgende skader:

4. BRANN, VANN, INNBRUDD OG ANNEN BYGNINGSSKADE

Forsikringen dekker de plutselige og uforutsette skader på forsikret bygning som er angitt i punkt 4.1, med de unntak og begrensninger som følger av disse vilkår, de generelle vilkår og Forsikringsavtaleloven.

4.1 SKADER OG TAP SOM OMFATTES

Forsikringen omfatter:

1. Brann og nedsoting.

(...)

16. Annen plutselig og uforutsett skade på bygning og hageanlegg.

(...)

4.2 SKADER OG TAP SOM IKKE OMFATTES

Forsikringen omfatter ikke:

(...)

14. Skade som skyldes tele, setninger, jordtrykk og utilstrekkelig eller sviktende fundamentering.

Grunnmuren til sikredes bolig ble skadet i oktober/november 2017. Boligen er en enebolig på 322 m² med byggeår 1988. Sikrede trodde at skadene skyldtes sprengningsarbeider som var utført på naboeiendommen i perioden 10.–30.10., og meldte ifra til selskapet.

Selskapet rekvirerte takstmann som besiktiget skaden 28.12. I sin rapport skrev takstmannen blant annet at:

Beskrivelse av hendelsesforløp, gjennomgang av rystelser og skader

Dette er en enebolig som trolig er oppført på et tynt avrettet lag av sprengstein på fjell. Grunnmurer er oppført i plasstøpt armert betong. Gulv i 1. etasje er trolig oppført i armert betong direkte på grunn. Innvendig i kjeller er vegger foret ut og kledd igjen. Dette medfører at det ikke var mulig å avdekke om det var gjennomgående sprekker i ytterveggene.

På befaringen ble det avdekket flere sprekker i betonggrunnmuren til forsikringstaker. Alle sprekker som er avdekket har en sagtannet struktur, dette er den normale strukturen til sprekker som er forårsaket av plutselige rystelser.

Alle sprekke i grunnmuren er tydelig av nyere dato. Det er ikke smuss i noen av sprekke og takstmann fjernet noe grus som var opplagt inntil grunnmuren. Det ble ikke avdekkes smuss i sprekk under bakkeplan heller.

(...)

På nabotomten til forsikringstaker (...) ble det i perioden 10. til 30. oktober blitt utført en del sprengningsarbeid opplyste forsikringstaker på befaringen. (...)

Takstmann har vært i kontakt med (Y) han opplyste på telefon at de hadde entreprisen på grunnarbeider og sprenging. Grunnet tidspress hadde han leid inn [R] til å foreta sprengningsarbeidet på tomten.

I forbindelse med sprengningsarbeidene har (...) (Y) leid inn (M) (...) til å sette opp rystelsesmåler i området. (Y) forklarte videre at [M] hadde fått ansvaret med å avgjøre hvilke boliger som skulle få montert rystelsesmåler. Boligen til forsikringstaker har ikke hatt rystelsesmåler montert. Det var kun montert en rystelsesmåler i (...). Årsaken til dette er trolig at (M) vurderte det til at dette var det bygget som var mest utsatt/nærmest majoriteten av sprengningene. Det har ifølge (Y) ikke vært utført en forhåndskarlegging av boligen til forsikringstaker.

Rystelsesmålingene som er innhentet viser at måleren har registrert rystelser i tidsrommet 19/10-2017 til 01/11-2017 med totalt 12 salver. Videre er den største rystelsen registrert den 27/10-2017 kl 11.30 med en toppverdi på 33,9 mm/s.

(...)

Gjennomgang av rystelser og grenseverdier ihht NS-8141

(...)

Dette gir en beregnet grenseverdi for dette bygget på: $v = 20\text{mm/s} \times 2,5 \times 0,96 \times 1,0 \times 1,0 = 48\text{mm/s}$. Disse beregningene er kun ment til å være veiledende slik at det kan dannes et bilde av hvor store rystelser bygget trolig skal kunne tåle ved sprengningsarbeid. Ut fra målinger på bygget som (M) vurderte som mest utsatt har ikke grenseverdien på 48 mm/s blitt oversteget.

(...)

Gjennomgang av skademekanismer ihht til Byggforsk Byggforvaltning 700.125

(...)

Etter å ha gjennomgått de innhentede dataene og vurdert rystelsene som var registrert i saken er det etter takstmanns vurdering at skadene hos forsikringstaker er å regne som indirekte skader på bygget som følge av rystelser under fastsatt grenseverdi. Trolig hendelsesforløp er at rystelsene har forårsaket en setning i det tynt avrettede laget med stein mellom grunnmur og fjell. Dette har igjen medført sprekkdannelser i betonggrunnmuren som en direkte konsekvens av setningene i grunnen.

(...)

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Skaden på boligen til forsikringstaker har etter takstmanns vurdering oppstått som en indirekte skade på bygg som følge av rystelser under grenseverdi ihht NS-8141:2001. Sprekkene har ikke tegn til skit eller gro i seg, så de er trolig av nyere dato. Årsaken til skaden er setninger i grunnen under boligen som et resultat av rystelser under grenseverdi ihht til NS-8141:2001. Bakenforliggende årsak er trolig for dårlig komprimering og/eller feil valg av steinmasser som boligen er fundamentert på.

Regressopplysninger

Nei

Takstmann viser til årsaksbeskrivelse, og presiserer at det er ingen opplysninger/forhold som tilsier at en tredjepart kan holdes ansvarlig for skaden. Grenseverdi for rystelser som dette huset skal tåle har trolig ikke blitt overskredet.

Selskapet avsto dekning ved brev 30.1. Avslaget ble begrunnet med at skaden skyldtes setninger i grunnen som et resultat av rystelser. Skade som skyldes setninger var unntatt dekning i vilkårene. Sikrede klaget på avslaget, men selskapet opprettholdt sin vurdering.

Sikrede krever dekning for skadene og anfører at skadene direkte skyldtes sprengningsarbeidene på nabotomten, og at de delene av takstmannens rapport som konkluderer med at skadene skyldes setningsskader, er spekulative og mangelfulle. Takstmannens mangelfulle rapport medfører tvil som må komme sikrede til gode. Sikrede har anført at sivilingeniør U har vært på befaring og konkludert med at sprengningsarbeider var den direkte årsaken til skaden, men at det

ikke har vært mulig å få tak i U i ettertid, og at det derfor ikke har vært mulig å fremlegge noen rapport fra vedkommende.

Selskapet avviser ansvar og anfører at skadene skyldes setninger som følge av rystelsene, og at slike skader er unntatt dekning i vilkårene.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på grunnmur.

Sikredes forsikring har unntak for:

14. Skade som skyldes tele, setninger, jordtrykk og utilstrekkelig eller sviktende fundamentering.

Takstrapporten har følgende bemerkninger om skadeårsaken:

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Skaden på boligen til forsikringstaker har etter takstmanns vurdering oppstått som en indirekte skade på bygg som følge av rystelser under grenseverdi ihht NS-8141:2001. Sprekkene har ikke tegn til skit eller gro i seg, så de er trolig av nyere dato. Årsaken til skaden er setninger i grunnen under boligen som et resultat av rystelser under grenseverdi ihht til NS-8141:2001. Bakenforliggende årsak er trolig for dårlig komprimering og/eller feil valg av steinmasser som boligen er fundamentert på.

Nemnda forstår taksten slik at årsaken til skaden er setninger i grunnen som er utløst av rystelser i forbindelse med sprengning. Setninger er uttrykkelig unntatt, og unntaket gjelder uansett hva som er årsaken til setningene. Det gjelder derfor også om setningene er utløst av sprengning og for så vidt også om setningene inntreffer plutselig. Det er ikke fremlagt en sakkyndig rapport som kan føre til et annet resultat. Nemnda har ikke byggteknisk kompetanse og må derfor forholde seg til den takstrapporten som faktisk foreligger.

Skaden er etter dette ikke omfattet av forsikringen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Trine Vøien (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).